Predsjednica Europske komisije Ursula von der Leyen zauzela se u svom govoru o stanju Unije u srijedu u Strasbourgu za novu europsku sigurnosnu arhitekturu te najavila niz novih inicijativa kao odgovor na izazove s kojima se EU suočava.

U govoru od oko 75 minuta, von der Leyen je predložila promjenu europske sigurnosne arhitekture, uspostavom "Europskog vijeća sigurnosti", koje bi okupljalo čelnike država članica EU-a i trećih zemalja poput Kanade, Ukrajine, Velike Britanije, Norveške. Kanadi, čiji je premijer Mark Carney prisustvovao govoru, ponudila je status prve pridružene članice.

Rekla je da je Europi potrebno ono što ima NATO u svom članku 4. koji omogućuje državama članicama da zatraže hitne službene konzultacije sa saveznicima kada god smatraju da su ugroženi njihova teritorijalna cjelovitost, politička neovisnost ili sigurnost.

"Smatram da je došlo vrijeme za europski „Članak 4." – ili sigurnosni protokol za izvanredne situacije. Kada bi ga aktivirala jedna država članica, sve bi se države članice sastale kako bi koordinirale europski odgovor, odvratile daljnju eskalaciju i ublažile posljedice", rekla je.

Upozorila je na opasnosti koji prijeti Europi od "ultranacionalista ili protivnika Europe, do ruskog uplitanja ili dezinformacija.

"Njihovi nazivi se mogu razlikovati, no cilj im je isti. Oni preziru naše vrijednosti i žele razbiti naše europsko jedinstvo", rekla je.

"Naš je izbor jasan. Želimo li snažnu i neovisnu Europu koja u ovom svijetu zastupa svoje vrijednosti? Ili ćemo dopustiti da nas koče podjele i ovisnosti? Želimo li se okupiti oko europske ideje da zajedno možemo odlučivati o vlastitoj sudbini? Ili ćemo dopustiti da naše demokracije potkopavaju posrednici i marionete autoritarnih vladara?

Najavila je da će sljedeće godine u povodu 70. obljetnice Rimskih ugovora pokrenuti Kongres Europe, koji će okupiti najbriljantnije umove iz svakog kutka europskog kontinenta, po uzoru na onaj iz 1948. godine, koji je poznatiji pod imenom Haški kongres na kojem su postavljeni temelji europskih integracija.

"Potrebni su nam naši najbriljantniji umovi – iz cijele naše Unije i iz svakog kutka našeg velikog kontinenta. Zajedno će osmisliti viziju koja može nadahnuti novu generaciju Europljana i kako bi sljedeća generacija mogla ispisati vlastitu priču", rekla je.

Novi odgovor na izvanredne situacije

U području migracija, najavila je da će predložiti novi europski okvir za odgovor na izvanredne situacije, poput one ovoga ljeta u španjolskoj eksklavi Ceuti.

"Europi su potrebna sredstva za zaštitu granica u svakom trenutku. Osobito u scenarijima u kojima se masovna kretanja ljudi orkestriraju i koriste kao oružje. Zbog toga ćemo predložiti novi europski okvir za odgovor na izvanredne situacije, koji će se aktivirati na temelju strogo definiranih kriterija i koji će omogućiti vremenski ograničenu i strogo definiranu fleksibilnost u primjeni standardnih postupaka", rekla je.

Phoca PDF

Zabrana društvenih mreža za najmlađe

Najavila je i zakon o zaštiti djece s ciljem njihove zaštite u internetskom okruženju, a kojim će se zabraniti pristup društvenim mrežama djeci mlađoj od 13 godina, a djeca do 15 godina imat će ograničen pristup.

S obzirom na to da se Europa zagrijava dvostruko brže od svjetskog prosjeka, da se suočava sa sve češćim i opasnijim šumskim požarima, šefica izvršnog tijela EU-a istaknula je da Europa mora ustrajati na ostvarenju svojih klimatskih ciljeva. Najavila je da će sljedeći mjesec Komisija predložiti novi okvir za klimatsku otpornost, u kojem će utvrditi 100 najranjivijih područja u Europi.

Rekla je da je samo 25 posto gubitaka od katastrofa u Europi pokriveno privatnim osiguranjem, što znači da ostatak pokrivaju nacionalni proračuni. Stoga je najavila osnivanje saveza osiguravatelja, kako bi se povećala pokrivenost šteta od vremenskih nepogoda i požara.

Za umjetnu inteligenciju rekla je da ubrzano postaje temelj gospodarstva i sigurnosti, koja može koristiti čovječanstvu ako joj se pristupi na pravi način.

“Stajalište Europe je jasno. Želimo maksimalno iskoristiti umjetnu inteligenciju kako bismo unaprijedili svoje društvo, kvalitetu života i produktivnost...No, kao i svaka moćna nova tehnologija, ona donosi spoj mogućnosti i rizika. Ako se ne pozabavimo tim rizicima, nikada nećemo moći u potpunosti iskoristiti potencijal umjetne inteligencije”, rekla je.

Istaknula je da umjetna inteligencija treba biti alat koji će pomoći ljudima, a ne da ih zamijeni.

Upozorila je na rastući deficit s Kinom, istaknuvši da će EU koristiti sva raspoloživa sredstva za uravnoteženje trgovine i smanjenje ovisnosti u području kritičnih sirovina.

“Naš trgovinski deficit s Kinom sada iznosi milijardu eura dnevno. Dosegnuta je kritična točka”, rekla je.

Stoga je najavila da će uskoro biti osnovana europska korporacija za kritične sirovine, koja “će nam pomoći da nabavimo i uskladištimo ono što nam je potrebno – za električne automobile, čipove i baterije, čiste tehnologije, obrambenu industriju i još mnogo toga”.

Von der Leyen u svom govoru nigdje nije izravno spomenula Sjedinjene Države, ali je spomenula prijetnje Grenlandu.

Jačanje europske obrane

Zauzela se za daljnje jačanje europske obrane, naročito za jačanje strateških ključnih sposobnosti, od protuzračne i proturaketne obrane do strateškog prijevoza i nadopune goriva u zraku, te od svemirskih do kibernetičkih kapaciteta.

Najavila je novi europski instrument za strateške ključne sposobnosti, koji će biti u potpunosti usklađen s NATO-om.

Phoca PDF

“Samo snažan i vjerodostojan europski obrambeni stav jamči našu sigurnost”, rekla je, dodajući da će “Europa bez ikakve sumnje braniti svaki četvorni metar svog teritorija”.

Predsjednica Komisije rekla je da će EU pružiti dosad najsnažniju potporu Ukrajini, koja se suočava s predstojećom najtežom zimom.

Obećala je da će EU s partnerima osigurati humanitarnu pomoć, ojačati opskrbu Ukrajine električnom energijom i grijanjem.

Na vojnom planu, rekla je da će EU ojačati ukrajinsku protuzračnu obranu.

“Prošlog smo tjedna prvi put odobrili nabavu američkih presretačkih raketa Patriot”, rekla je, ali i upozorila na potrebu da se smanji europska ovisnost o samo jednom dobavljaču.

Govoreći o proširenju, rekla je da će se pristupni proces i dalje temeljiti na zaslugama te najavila da će uskoro predložiti planove za zemlje kandidatkinje koje su najdalje odmakle u procesu.

Leyen "užasnuta" slikama s Mladićevog pogreba

Snažno je osudila pogreb ratnog zločinca Ratka Mladića, koji je pokopan uz državne počasti, ističući da veličanju ratnih zločinaca nema mjesta u Europskoj uniji.

“Veličanje ratnih zločinaca jednostavno nema mjesta u Europskoj uniji. Sve žrtve ratova u bivšoj Jugoslaviji zaslužuju da ih se pamti, a sve njihove obitelji zaslužuju naše suosjećanje”, rekla je predsjednica Komisije u govoru o stanju Unije u Europskom parlamentu u Strasbourgu.

“Bila sam užasnuta slikama s pogreba Ratka Mladića u Beogradu prošli tjedan. Počinio je najstrašnije zločine protiv čovječnosti”, kazala je šefica izvršnog tijela EU-a ističući da se o europskim vrijednostima ne može pregovarati. (Hina)

Phoca PDF

Govor o stanju Unije: Pozivnica Kanadi, EU vijeće sigurnosti, Leyen užasnuta slikama s M

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Srijeda, 16 Rujan 2026 13:41
Objavljeno: Srijeda, 16 Rujan 2026 11:43

Phoca PDF